



NAUJIENOS

Library of Congress Gr. Periodical Division Washington, D. C. 20540

The First Lithuanian Newspaper Published by The Lithuanian Library 1739 So. Halsted St. HAYMA Over One Million In The

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXX

Price 25c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Friday, July 1, 1983

ISKRYPUSI SATELITA ISTUMĖ I SAVO ORBITA

KONGRESAS APIE SUIMTUOSIUS HELSINKIO GRUPĖS NARIUS

Gegužės 5 d. kongresmanas De Concini Aistovų Rūmuose pasiūlė rezoluciją (S.J.Res. 96), kuria kreipiamasi į prezidentą Reaganą, kad jis paskelbtų 1983 m. rugpjūčio 1 d. "Helsinkio Žmogaus Teisių Diena".

Rezoliucija teigia, kad Sovietų Sąjunga neįpildė savo Helsinkio sutartyse prisiimtų įsipareigojimų: "Žydai, ukrainiečiai, pabaltiečiai, gudai, armėnai, gruzinai ir kitų tautų nariai yra persekiojami ir dažnai įkalnami už pastangas puoselėti savo tautinę tradiciją, praktikuoti savo religiją, laisvai išreikšti savo nuomones, emigruoti, ar tikrinti kaip Sovietų Sąjunga laikosi Helsinkio sutarčių".

Apie Helsinkio grupių Sovietų Sąjungoje padėtį, septyneriems metams praėjus po jų įsteigimo, gegužės 17 d. JAV-ų Kongrese kalbėjo kongresmanas Dantė B. Fascell, Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Komiteto pirmininkas. Jis paminėjo Lietuvos Helsinkio grupę, Tikinčiųjų teisėms ginti komitetą ir kun. Alfonso Svarinsko suėmimą.

Pagal Fascell, šiandien "52 Helsinkio grupių nariai ir SSRS ir Lietuvos sėdi kalėjime". Jis pabrėžė, kad šiuos "Helsinkio kalinius" turi prisiminti Maskvos konferencijos atstovai, kai jie susirinks savo baigiamajam posėdžiui.

KONGRESO REZOLIUCIJA SMERKIA PERSEKIOJIMĄ RYTŲ EUROPOJE

Gegužės 25 d. senatorius Clairborne Pell, savo ir senatoriaus Percy vardu, pasiūlė rezoluciją apie "religinės laisvės pažeidinėjimą Varšuvos pakto šalyse". Rezolucijoje sakoma, kad Sovietų Sąjungos vyriausybė "aršiai" represavo religinę veiklą okupuotose Pabaltijo šalyse".

Kalbėdamas apie rezoluciją, senatorius Pell ypač išsamiai pasisakė apie religijos persekiojimą Čekoslovakijoje. Jis taip pat paminėjo, kad nuo 1980 metų Sovietų Sąjunga pradėjo labiau persekioti tikinčiuosius, "ypač Lietuvos katalikus ir Sovietų žydus". (Elta)

— Poznanėje darbininkai neša vainikus ant nužudytų darbininkų kapų.

— Ketvirtadienį aukso uncija kainavo \$418.



KALENDORĖLIS

Liepos 1: Šv. V. Jėzaus Kraujo, Liepa, Zalvyris, Gigaidė, Topilis, Perūnė.

Saulė teka 5:19, leidžiasi 8:29.

Oras vėjuotas, šiltas.

— DOKUMENTUS PAVOGĖ, — SAKO MONDALE

WASHINGTON, D.C. — Prez. Jimmy Carterio knygos dokumentus greičiausiai pavogė kuris nors prez. Reagano rinkiminės kampanijos dalyvis, bet nenori prisipažinti, — vakar pareiškė buvęs viceprezidentas Walter Mondale.

— Mes žinome, kas tai padarė, bet mes tokiam darbiui nepritariam, — turėjo pasakyti prez. Reaganas, ir tuo reikalas būtų buvęs baigtas.

Prez. Reaganas siūnia prokurorui visus rinkiminės kampanijos dokumentus, liečiančius buvusio prezidento Carterio paruoštus dokumentus debatams su Reaganu.

Tom O'Neil pareiškė, kad be reikalingai keliamas toks didelis triukšmas dėl tų dokumentų. Jimmy Carteris netiko prezidento pareigoms, todėl ir pralaimėjo. Tie dokumentai neturėtų jokios reikšmės.

SHULTZ SUSITINKA SU DOBRYNINU

WASHINGTON, D.C. — Nežiūrint į oficialius ir tiesiogius Valstybės sekretoriaus pareigumus prieš Sovietų Sąjungos vyriausybės sekretorius susitiko su Sovietų ambasadoriumi Anatolijum Dobryninu. Kartas nuo karto jiedu paliečia gyvensnius klausimus ir vėliau pareiškia vyriausybės savo nuomones.

Dobryninas keliais atvejais buvo pasiūles suorganizuoti prezidento Reagano susitikimą su Andropovu. Dobryninui atrodo, kad jiedu galėtų greičiau išspręsti visą eilę svarbesnių klausimų. Sekretorius Shultz norėtų pirma susitarti kuriais nors svarbesniais klausimais, o vėliau jiedu galėtų suvažiuoti ir oficialiai susitarimus patvirtinti. Sekr. Shultz norėtų, kad patvirtintų susitarimą dėl atominių ginklų, tai tada galėtų suvažiuoti.



Vytautas Kamantas vakar išrinktas Pasaulio Liet. Bendruomenės pirmininku penkeriems metams, bet jam udraudė ardyti ALTą bei VLIKą. Liepė su šiomis organizacijomis tartis.



Soldine lietuvišės deda gėlių vainikus toje vietoje, kur žuvo Atlantą perskridę lakūnai Darius ir Girėnas.

VYTAUTAS KAMANTAS IŠRINKTAS P.L.B. PIRMININKU

KAMANTAS GAVO TIKTAI 68 BALSUS, O SONGAILA GAVO 41 BALSĄ

CHICAGO, Ill. — Vakarių, birželio 30 d. rytą, įėjusių namuose Vytautas Kamantas išrinktas dar penkerių metų terminui Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininku.

Jis buvo išrinktas, kad bus išrinktas vienbalsiai, bet šį kartą pačioje Bendruomenėje jau susidarė opozicija. Be Kamanto, pirmininko pareigoms kandidavo kanadietis dr. J. Songaila. Jis gavo 41 balsą. Iš viso posėdyje dalyvavo 115 atstovų.

Vakarykšiose Naujienose padarėme klaidą. Parašėme, kad Kamantas gyvena Lemonte. Jis gyvena Lemonte, bet kuris metas jis jau yra išvažiavęs iš Lemonto. Naujienų skaitytojas pranešė, kad Kamantas jau yra pardavęs Lemonte turėtą savo namą ir pasidalinęs pinigus su savo žmona. Pats Kamantas gyvena ir dirba Grand Rapids, Mich., o žmona ir vaikai gyvena Chicagoje.

Kamantas buvo pasiryžęs panaikinti VLIKą ir Amerikos Lietuvių Tarybą, bet suvažiuosiu PLB atstovų dauguma pasisakė prieš tai. Suvažiuosieji nepritarė tokiai Kamanto ir frontininkų pozicijai, bet įsakė Kamantui su šiomis dviem lietuvių organizacijomis bendradarbiauti.

Susirinkimas priėmė virš šimto įvairiausių rezoliucijų, kurios bus skaitomos Pasaulio Lietuvių Dienų posėdžiuose, kurie prasidės šiandien, liepos 1 d.

— Šimto milijonų dolerių vertės satelitas, pakilęs 22,234 mylių aukščiau, gavęs žinias iš Pietų Korėjos, jas tuojau persiųs į Washingtoną ir Kanadą.

— Jaruzelskis pareiškė, kad jis patenkintas popiežiaus kelionės į Lenkiją.

VEL APSAUDO NEZINOMUS NARLAIVIUS

OSLO, Norvegija. — Šiaurės Norvegijos karo laivai paleido kelis šūvius į nepažįstamą narlaivį, įplaukusį į fjordą. Kai norvegų laivas paleido šūvius, tai narlaivis nusileido į dugną. Bodo fjordas yra gana didelis ir gilus. Šiaurės Norvegijos apsaugos viršininkas T. Overgaard pareiškė, kad norvegų laivas paleido į narlaivį 6 šūvius. Kitas nepažįstamas laivas norvegų priartėti prie Bodo įlankos, bet jam užteko kelių šūvių, kad jis apsisuktų ir nuplauktų tolyn.

HONDURAS KITAIP VAIZDUOJA ĮVYKIUS

TEGUCIGALPA, Honduras. — Prieš dvi dienas Nikaraguos ir Honduras pasienyje Nikaraguos pasienio sargai, besivydami važiujančius amerikiečius žurnalistus, juos nušovė.

Dabar Honduras spauda sako, kad abu amerikiečiai žuvo nuo bombos. Automobilis užvažiavo ir sprogo.

KARLAI PRITARIA ASADO POLITIKAI

DAMASKAS. — Sirijos prezidentas Hafez Asad prieš 13 metų pačmė vyriausybės kontrolę ir savo rankas. Pradžioje atrodė, kad prieš Asadą bus suaruostas perversmas ir jis turės bėgti Turkijon ar kurion kiton valstybėn.

Tuo tarpu šiandien nėra nei vienos karių grupės, kuri ruošėtų perversmą prieš Asadą. Sirijos kariuomenės vadai patenkinti prez. Asado pajėgumu gintis nuo Maskvos, nuo izraelitų ir nuo kitų arabų valstybių.

— Mokytojų algoms Chicagoje reikia \$68 milijonų, bet vadovybė nori gauti \$200 milijonų.

— Walter Mondale buvo užėjęs į Chicago savivaldybę pasveikinti merą Harold Washingtoną.

DIRBO TRIS MĖNESIUS SUTVARKĖ IŠKRYPU

MOKSLININKAI DŽIAUGĖSI, IŠKRYPĖS SATELITAS GI

WASHINGTON, D.C. — Amerikos astrofizikai, susirinkę įvairiuose centruose, labai atidžiai sekė Erdvės administracijos įstaigos papasakojimus apie imtas priemones iškrypšiam satelitui vėl įstumti į savo ekvatoriaus orbitą.

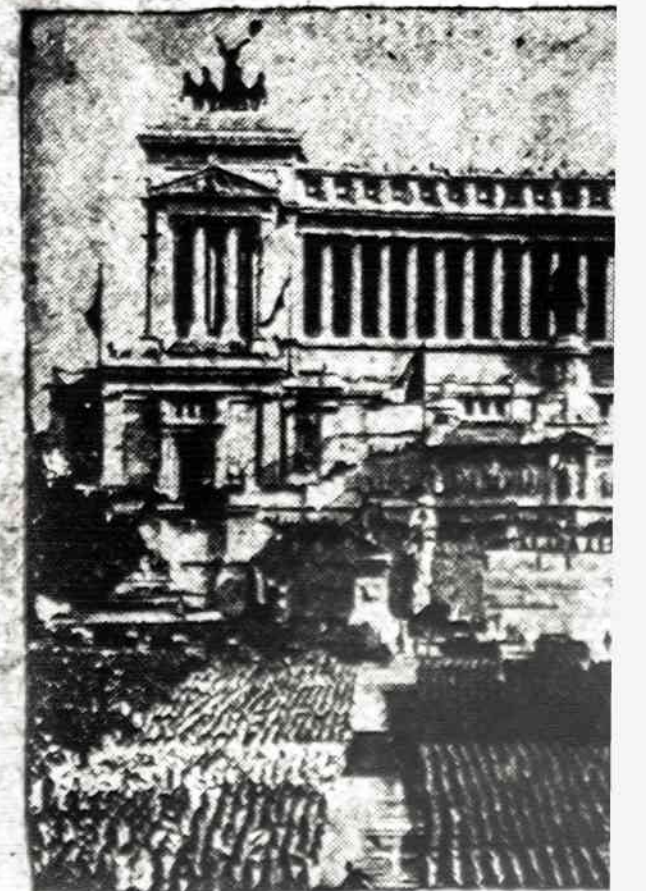
Šių metų balandžio 4 d. pirmą kartą pakilęs erdvėlaivis "Challenger" iškėlė į ekvatoriaus orbitą 100 milijonų dolerių vertės satelitą. Tas satelitas turėjo pasiekti Pietų Korėjos siunčiamus paveikslus bei žinias ir perduoti ją įvairioms Amerikos stotims.

"Challengeriui" pakilus į 150 mylių orbitą, buvo atidaryti vartai ir paspausti reikalingi mygtukai satelitui išstumti iš "Challenger" angaro. Kaip erdvėlaivis, taip ir astronautai pakilo į erdvę pirmą kartą. Jie buvo išmokyti, ką daryti, bet ne viskas jiems ėjo taip, kaip visi laukė.

Atsipalaidavusio satelito tiršto kuro motorai pradėjo treskėti. Jie turėjo pustrėcios tonos svorianį satelitą dar aukščiau iškelti, kad jis skriėtų aplinkui Žemę tuo pačiu greičiu, nes tik tada jis gali atrodyti, kad stovi vienoje vietoje. Satelitas turi sukliks kartu su Žeme. Kai iš Pietų Korėjos perduoda paveikslus, tai jis visą laiką turi perduoti ton pačion vieton. Jeigu satelitas nebus toje pačioje vietoje, tai perduodamas paveikslas prašaus pro šalį ir nueis į erdvę, kaip Dešimtasias Pionierius. Jis keliauja, bet niekas jo nemato ir niekas jo nesutinka.

Degantieji motorai iškėlė satelitą reikalingon aukštunon. Tada turėjo užsdegti šonuose įrengti nedideli pečiukai, kurie turėjo degti kraštais 105 minutes. Pagamintoji energija turėjo satelitą pakelti į savo vietą, paskuti jį, kad jis suktysti apie save ir apie Žemę.

Viskas, rodos, ėjo tvarkingai, kai staiga užgeso visos satelito šviesos, nutrūko satelito ryšys su erdvėlaiviu, nutrūko ir su Žeme. Niekas nežinojo, kas atsitiko, Carteris kėlė nustojo veikti satelito ruošę.

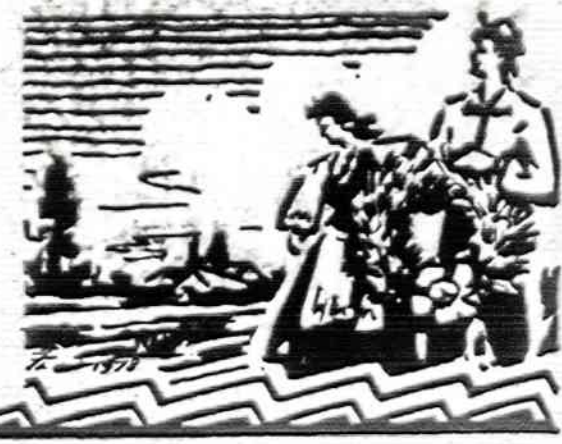


Rinkimus laimėjusių Itajios partariasi dėl koalicionio



BENDRUOMENĖS VAGOS

LEIDĖJAS - J.A.V. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS CENTRO VALDYBA



Redaguoja Z. JUSKEVIČIENĖ.

Raštus siųsti: 1616 So. 49 Ct., Cicero, Ill.

Redakcinė komisija: ST. JUSKENAS, A. PLESKYS, A. REPSIENĖ.

PRIEŠINKIMĖS MASKVOS INTERNACIONALO MELUI

Pirmiausia tenka pasisakyti dėl netikslaus ir netinkamo termino naudojimo, siekiant aptarti komunistinės — imperialistinės Rusijos naudojamus žudikiškus metodus, skirtus sunaikinti lietuvių tautą.

Reikia žinoti, jog rusai turi planą ir sistematingai siekia sunaikinti lietuvių tautą, o jos teritoriją prisilijungti prie Rusijos imperijos jau nuo Jono Žiaurio ir Petro didžiojo laikų. Šią politinę tiesą turėtų žinoti kiekvienas lietuvis, ypač jaunimas, kurio ateitis ir tautos laisvimo uždaviniai yra prieš akis. Šią tiesą minint norima pasakyti, jog dabar mūsų vartojami terminai šiai politinei tiesai ir rusų naudojamiems žiauriems metodams lietuvių tautą kuo greičiau sunaikinti nepasako šios tiesos, tik daugiau pridengia rusų vykdomą lietuvių tautos dvi- gubą genocidą, fizinį ir dvasinį drauge. Žmonijos istorijoje yra dar negirdėta, kad okupantas būtų kada siekęs pavergti net ir tautos dvasią.

Mūsų naudojami terminai, kaip tai: "Birželiniai įvykiai, liūdnieji, skaudieji, tamsieji įvykiai" ir t. t. yra aiškiai netikslūs, netinkami ir kaip tokie — atsimestini. Yra gyvas reikalas rasti ir naudoti tikslų ir pastovių tautos naikinimo aptarimą. Tikrumoje birželiniai įvykiai tai tik laiko sąvokos spybraiža; tai tik laiku riboto vienkartinio įvykio aptarimas. Patriotai lietuvių ir šiandien okupanto persekiojami, kalinami, kankinami ir net žudomi psichiatrinėje ligoninėse, tariamo jų gydymo priedanga. Tai baisūs sadistiniai veiksmai, tik baisus žmonių kankinimas!

Kad apie šią Rusijos vedamą žudikišką politiką prieš lietuvių tautą žinotų laisvas pasaulis, tai išeivijos šventa pareiga šią tiesą skelbti laisvajam pasauliui visuose politiniuose forumuose, mokslo įstaigose, meno pasulyje, sporto aikštėse ir t. t. Ne tik skelbti, bet ir šaukte šaukti laisvę Lietuvai! Jei laukinės ir puslaukinės Afrikos tautos ir tautelės gauna laisvę, šodėl lietuvių tauta, turinti seną istori-

nę bei valstybinę praeitį šiandieną turi būti patikėta imperalistinės — komunistinės Rusijos globai, žiauraus mirtino likimo valiai? Laisvojo pasaulio politikai turėtų žinoti ir jausti atsakomybę už Rusijos vykdomų svetimų tautų žudymą. Tad ir yra gyvas reikalas šią tiesą skelbti ir žadinti prisūdusių politikų sąžinę.

Grįžtant prie tinkamo termino radimo ir jo naudojimo, Rusijos komunistų vykdomam mūsų tautos genocidui aptarti, daro mas konkretus pasiūlymas. Kadangi reikalas yra politinis, tai šį reikalą ir privalėtų politikai išspręsti. Tiesiogiai šiuo reikalu tektų pasirūpinti VLIKui. Tas padaryti jam būtų lengva — tektų tik paskelbti šio įvykio aptarimo konkursą.

Šia proga tenka užgirti ir dr. K. Sidlauską, ALTOs pirmiškio sūlymą spaudoje: organizuoti antikomunistinį internacionališką ir veikti prieš Maskvos komunistų internacionalo melą, kad, atseit, lietuvių tauta savanoriškai prisijungė prie Rusijos.

Šiuo reikalu dr. K. Sidlauskas siūlo visoms politinėms, religinėms ir visoms ideologinėms grupėms Europos parlamento išnešti Pabaltijos tautų laisvės rezoliuciją kuo plačiau paskleisti pasulyje, ieškant kontaktų su tolimų pasaulių valstybių vyriausybėmis, kaip tai: Pietų Amerikos, Afrikos bei dabartinios Afganistano politinį reikalą. Reikia šių kraštų vyriausybės informuoti apie Lietuvos tautos neteisėtą politinę padėtį, apie Rusijos komunistų vykdomus žiaurumus prieš patriotas ir religijos išpažintuos, apie žmogaus laisvės teisių visišką suvaržymą ir nerusiškų tautų rusinimą. Dr. K. Sidlauskas šitaip siūlo pasiręsti iš anksto, kad kai bus Pabaltijos valstybių laisvės reikalas įneštas į Jungtinių tautų komitetus, tai pasaulio tautų atstovai jau bus informuoti apie Pabaltijos esamą tikrą padėtį ir ten mes surasime Lietuvos laisvės užtarėjus. Be to dr. K. Sidlauskas pasakė, kad VLIKas jau turi Europos parlamento rezoliuciją Baltijos tautų lais-



RLB Kultūros tarybos novelės konkurso premijos įteikimo iškilmių dalyviai — mecenatai, rašytojai, Kultūros tarybos nariai ir dr. V. Dargis, RLB Centro valdybos pirmininkas, Liet. Tautiniuose namuose 1983.VI.5.

R. LB Kultūros tarybos novelės konkursas apvainikuotas pasigėrėtina laimėjimu

Kad išeivijos kūryba būtų šytoju, kurių kūryba remtųsi į gimtosios žemės pėdą, ir meilę jai. Ačiū gerajam Dievui, kad, kol kas dar turime tokių rašytojų — bet dauguma yra jau gyvenimo saulėleidžio amžiaus žmonės — tad reikalinga juos globoti, gaivinti ir skatinti kurti, kad jie galėtų atiduoti kuo didesnę kūrybinę duoklę išeivijai, o tuo pačiu ir tautai. Tad reikia ir mecenatų, reikia rašytojų kūrybos skleidėjų, kultūros lobų skleidėjų. Šiam uždaviniui kaip tik ir pasišventė R.L.B. Kultūros taryba.

Novelės vertinimo — atrankos komisija sudarė: dr. V. Dargis, kurį atstovavo Z. Juskevičienė, E. Hofmanienė, Ed. Jasiūnas, A. Kucys, Anp. Tamulynas. Novelės vertinimo komisijos posėdis įvyko š. m. gegužės mėn. 16 d. inž. E. Jasiūno bute.

Novelės vertinimo — atrankos komisija sudarė: dr. V. Dargis, kurį atstovavo Z. Juskevičienė, E. Hofmanienė, Ed. Jasiūnas, A. Kucys, Anp. Tamulynas. Novelės vertinimo komisijos posėdis įvyko š. m. gegužės mėn. 16 d. inž. E. Jasiūno bute.

Novelės vertinimo — atrankos komisija sudarė: dr. V. Dargis, kurį atstovavo Z. Juskevičienė, E. Hofmanienė, Ed. Jasiūnas, A. Kucys, Anp. Tamulynas. Novelės vertinimo komisijos posėdis įvyko š. m. gegužės mėn. 16 d. inž. E. Jasiūno bute.

Novelės vertinimo — atrankos komisija sudarė: dr. V. Dargis, kurį atstovavo Z. Juskevičienė, E. Hofmanienė, Ed. Jasiūnas, A. Kucys, Anp. Tamulynas. Novelės vertinimo komisijos posėdis įvyko š. m. gegužės mėn. 16 d. inž. E. Jasiūno bute.

Novelės vertinimo — atrankos komisija sudarė: dr. V. Dargis, kurį atstovavo Z. Juskevičienė, E. Hofmanienė, Ed. Jasiūnas, A. Kucys, Anp. Tamulynas. Novelės vertinimo komisijos posėdis įvyko š. m. gegužės mėn. 16 d. inž. E. Jasiūno bute.

Novelės vertinimo — atrankos komisija sudarė: dr. V. Dargis, kurį atstovavo Z. Juskevičienė, E. Hofmanienė, Ed. Jasiūnas, A. Kucys, Anp. Tamulynas. Novelės vertinimo komisijos posėdis įvyko š. m. gegužės mėn. 16 d. inž. E. Jasiūno bute.

Novelės vertinimo — atrankos komisija sudarė: dr. V. Dargis, kurį atstovavo Z. Juskevičienė, E. Hofmanienė, Ed. Jasiūnas, A. Kucys, Anp. Tamulynas. Novelės vertinimo komisijos posėdis įvyko š. m. gegužės mėn. 16 d. inž. E. Jasiūno bute.

Novelės vertinimo — atrankos komisija sudarė: dr. V. Dargis, kurį atstovavo Z. Juskevičienė, E. Hofmanienė, Ed. Jasiūnas, A. Kucys, Anp. Tamulynas. Novelės vertinimo komisijos posėdis įvyko š. m. gegužės mėn. 16 d. inž. E. Jasiūno bute.

Novelės vertinimo — atrankos komisija sudarė: dr. V. Dargis, kurį atstovavo Z. Juskevičienė, E. Hofmanienė, Ed. Jasiūnas, A. Kucys, Anp. Tamulynas. Novelės vertinimo komisijos posėdis įvyko š. m. gegužės mėn. 16 d. inž. E. Jasiūno bute.

Literatūros derliaus džiaugsmo šventė

R.L.B. Kultūros tarybos pravedo Novelės konkurso premijų įteikimo iškilmes buvo pilna šio žodžio prasme, literatūros derliaus ir džiaugsmo šventė. Buvo turininga žodinė programa, puikiai parengta, gyvai perteikta paskaita ir aukšto meninio lygio vokalinė programa. Visus stalus puosė pavasario gėlių žiedai. Nežiūrint, kad tuo pačiu metu Čičagose kitose keliose salėse taip pat vyko visokios paskirties renginiai, šiame renginyje dalyvavo apie pusantro šimto rinktinės publikos. Renginys įvyko š. m. birž. mėn. 5 d. Tautiniuose namuose.

Šventės įvadininiu įausminga žodį pasakė Z. Juskevičienė. K. t. pirmiškė. Pasveikino šventės dalyvius bei rašytojus, dalyvavusius Novelės konkurse. Padėkojo Novelės atrankos komisi-

jai. Ypač šiltai dėkojo mecenatams, šimtus dolerių paaukusiems sava kultūrai puoselėti. Vaizdžiai aptarė novelės konkurso paskirtį.

Anupras Tamulynas skaitė paskaitą, tema: "Priešausrio ir Aušros metų lietuvių literatūra". Be to, paskaitininkas vaizdžiai aptarė novelės žanrą literatūroje. Ši paskaita iš tikrųjų buvo puiki literatūrinė dovana šventės dalyviams, kurie skardžiu ir ilgu plojimu padėkojo paskaitininkui už jo taip rūpestingai parengtą ir gyvai perteiktą paskaitą. (Tenka pastebėti, jog š. A. Tamulyno paskaita Naujienų dienraštyje jau atspausdinta birželio mėn. 18-20 d.)

Novelės konkurso atrankos įvertinimo aktą perskaitė Ig. Petrauskas, K. t. vicep. Premjuotų novelių ištraukas pasigrožėtinai paskaitė: stud. R. Tričytė — Vytauto Alanto, S. Tomarienės, st. žik. Pranskevičiūtė — Andriaus Norimo.

Įteiktos premijos, ir jų mecenatų pagerbti. Veronikai Jasiukaitienei, pirmosios premijos — 500 dol. mecenatėi buvo įteikta puikių rožių puokštė, o ji pati pakartotinai apiberta šiltai padėkos žodžiais. Padėkota ir kitiems dviems mecenatams — Augustinui Kapačinskui, trečiosios premijos mecenatui. Iš Rockfordo bei antrosios premijos nezinomam X. Y. mecenatui. Z. Juskevičienė papasakojo apie mecenatų kilmę, jo giliadvasišumą ir jo didžiulį įnašą kultūrai, ypač jos meną, muziką, architektūrą. Pabrėžė, kad dabarties mūsų laikais mecenatams neturi nei dvarų nei tarnų, bet jie turi labai didelę meilę savo tautai, sava kultūrai. Visa publika plojo, dėkojo mecenatams už jų dosnumą, skirtą sava tautinei kultūrai puoselėti.

Meninę šventės programą atliko solistas Al. Brazis, buv. Me-

Meninę šventės programą atliko solistas Al. Brazis, buv. Me-

Z. J. (Nukelta į 3 psl.)



RLB Kultūros tarybos Novelės konkurso premijos įteikimo iškilmės. Mecenatai ir Kultūros tarybos nariai (iš kairės): Z. Juskevičienė — KT pirmiškė, Veronika Jasiukaitienė — pirmosios premijos (8500) mecenatė, J. Kapačinskas — brolio Augustino trečioji premijos (8200) igaliotinė, Ig. Petrauskas — KT vicepirm. L. Taut. namuose 1983.VI.5 d.



A. Tamulynas skaito paskaitą tema "Aušros metai ir novelės žanras literatūroje". RLB Kultūros tarybos novelės premijos įteikimo renginyje Lietuvių Tautiniuose namuose šių metų birželio 5 d.

BENDRUOMENĖS VAGOS

(Atkelta iš antro puslapio)

tropalitan operos solistas. Jis profesionaliai, išjautai padainavo kelias nuotaikingas lietuviškas dainas ir poros operų arijas. Publika, sužavėta dainos grožiu, pakartotinai išsišaukė solistą dainuoti, ir jis neatsisakė. Už tai publika neliko jam skolinga — atsidėjo ilgu, džiugiu plojimu. Akomponavo ponias Al. Brazienė. Jai buvo prisegtas puikus gelės žiedas. Prisegė Angelė Katelienė — viena šios šventės rengėjų.

Dr. V. Dargis, RLB centro valdybos pirmininkas, pareiškė padėką šventės rengėjams — Kultūros tarybai, ir pavadėmė išsišaukė iškilniausios šventės svečius, pasiūlydė jų dalyvavimą šventėje. Buvo išaukšti še asmenys: T. Blinštrubas — aktyvus ALTOs veikėjas, dr. V. Šimaitis, J. Žemaitis — vienas Jaunimo premijų mecenatas, dr. J. Danilevičienė. Šia proga dėkotas pagarbiai prisiminė ir RLB mūrusius pradininkus: dr. Z. Danilevičių, literatą bei žurnalista

J. Vaičiūna.

Kaip žinoma, ir pats dr. V. Dargis yra Jaunimo literatūros konkurso pirmosios premijos mecenatas, tik jis kuklus ir apie save nutylėjo...

Sventės programą sklandžiai pravedė Z. Juškevičienė.

Po oficialios programos buvo ir neeilinės vaišės, kurias pateikė ponias A. Katelienė su talkininkėmis, talkino ir parengtas vaišes atnešė: A. Vaičiūlienė, Mikalaušienė ir kitos, dėkui joms!

Viena išradinga kulinarė buvo iškepusi ir atnešusi net ir milžiniško dydžio pyrago, "boba" vadinama, kuris buvo ne tik gražus, bet labai skanus. Visų didelė padėka poniam Aleksandrai už tokį skanėstą!

Publika, geros šventiškos nuotaikos pagauta, dar gana ilgai svečiavosi prie vaišių stalo, pavasario žiedais papuoštų ir vis dėkojo rengėjams už taip malonias sukurtas nuotaikas.

Korespondentas



DARIAUS IR GIRĖNO SKRIDIMUI PENKIASDEŠIMT METŲ

Darius ir Girėnas narsūs vyrai buvo, Perskridę Atlantą, Vokietiją žuvo.
(Lietuvių liaudies daina)

Atmušė sparnelius į saują eglele

Liepos mėnesio 17 dieną suėmė 50 metų, kaip žuvo du Amerikos lietuviai — Darius ir Girėnas, narsieji lakūnai, Lietuvos garbei perskridę Atlantą. Audra juos pasigavo pakeliui į Kauną, ir jie "atmušė sparnelius į saują eglele" — žuvo Soldino miške.

Jų drąsų žygi ir tragišką žuvimą paminėjo pasaulio spauda, o Lietuva gėdėjo savo didvyrių, iškilmingai juos palaidojo, jų vardus įrašė į Lietuvos istoriją ir į visų lietuvių širdis. Jie ir šiandien yra gyvi savo tautai, jie ir šiandien yra drąsumo, ryžto ir aukos pavyzdys. Ypač jie svarbūs Amerikos lietuviams, nes jie iš čia skrido į Lietuvą, kad Lietuvai išgarsintų, jai padėtų. Jie tartum sako visiems Amerikos lietuviams, kad reikia atsigręžti veidu į Lietuvą ir jai visokeriopai padėti.

Stepas Darius — iš Lietuvos į Ameriką, iš Amerikos į Lietuvą

Šio žygio sumanytojas ir vadovas buvo Stepas Darius. Jis gimė 1896 m. sausio 8 Rubiškės vieniemy, Kvedarnos valsčiuje, Tauragės apskrityje. Tėvai buvo kauniečiai, atsikėlę į Žemaitiją. Tėvas turėjo dvigubą pavardę: Jonas - Romualdas - Jucevičius - Derašius. Motina buvo Augustina Vaišvilaitė. Tėvas mirė 1905, motina ištekėjo už Kazio Degučio.

Jie 1907 gruodžio 15 ir atvyko į Ameriką. Pradžioje sustojo Newark, N. J., paskui Eliza-

bethe, N. J. į Čichagą persikėlė 1908 ir ten pastoviai gyveno.

Amerikoje Jucevičiai sulietuvino ir sutrumpino savo pavardę, pasivadino Jučiai, o Stepas pasiliko Derašius. 1917 ir jis sutrumpino savo pavardę — pasivadino Darius.

Stepas mokėsi Chicagoje, baigė technikos aukštesniąją mokyklą. Buvo uolus sportininkas, žaidė beisbolą, krepšinį, futbolą. Pirmojo pasaulinio karo metu 1917 savanoriu stojo į Amerikos kariuomenę. (Tada jis ir sutrumpino savo pavardę). Dalyvavo kautynėse Prancūzijoje, buvo sužeistas, apdovanotas dviem karo medaliais.

Iš kariuomenės grįžo 1919 ir ėmė organizuoti lietuvius karistus. Tikėjosi, kad jie galės vyksti ir padėti Lietuvai, kuri jau buvo paskelbusi nepriklausomybę. Organizuoti jiems vykti ne leido. Tada Stepas Darius su brolėliu Amerikos lietuvių išvyko į Lietuvą ir jį pasiekė 1920 liepos 27. Tuoj įstojo į Lietuvos kariuomenę. Pradžioje dirbo generalinio štabo žvalgybos skyriuje, paskui įstojo į karo mokyklą ir ją baigė 1921 gruodžio 18.

Tuo metu Stepui išsipildė sena svajonė — išmokyti skraidyti. Stepas nuo pat jaunystės norėjo būti lakūnu. Būdamas 15 metų jaunuolis, Chicagoje matė lėktuvų išradėjų brolius Wrightus, matė, kaip jie mėgina savo naujus lėktuvus. Broliai turėjo ir savo krautuvej, kur parodavo lėktuvų modelius, lėktuvų paveikslus. Toj krautuvej

dažnai sukiojosi ir Stepas, buvo net tos krautuves pasiūti.

Būdamas kariuomenėje ir laukdamas laivo į Prancūziją, New Yorke jis matė kariškus lėktuvus. Ir jam labai patiko tos sekti, kaip jie nardo padangėse.

Baigęs karo mokyklą, būdamas pėstininkų leitenantas, jis pateko į aviacijos kursų. Ir jau 1922 spalio 12 pats vienas skraidė viršum Kauno. Jis tada buvo 26 metų.

Stepas Darius buvo uolus patriotas, rūpinosi visais tautos reikalais. 1922 pasiprašė atostogų iš kariuomenės ir tada išvyko į Klaipėdą sukilimo organizuoti. Veikė sukilėlių štabe, organizavo šaulių talką, buvo sukilėlių batalijono vado padėjėju. Klaipėda buvo išvadota 1923 sausio 15. Šiame žygyje aktyviai dalyvavo Stepas Darius. Buvo štabo karininkas ypatingiem reikalams, vyko derėtis ir anglų karo laivą.

Iš sukilėlių armijos jis buvo paleistas 1923 vasario 12. Tada jis grįžo į Kauną, į aviacijos dalinį.

Stepas Darius buvo ir didelis sportininkas. Jis į Lietuvą atnešė naują amerikietišką sportą. Jis suorganizavo Lietuvos Fizinio Lavimo Sąjungą, trumpai vadinamą LFLS, rengė sporto šventes, mokė ir treniravo sportininkus. Jis parašė dvi knygetes: Kaip žaisti beisbolą. Kaip žaisti krepšinį. Beisbolas Lietuvoje nepriėjo, bet prigijo krepšinis. Vėliau jis pasidarė net tautiniu žaidimu, Lietuva buvo net Europos meistrė.

Prigijo ir europietiškas futbolą. Jį žaidė Stepas Darius, jis organizavo, buvo komandos vartininkas. Organizavo ir civilines aviacijos klubus.

Grįžta į Ameriką

1927 metais jis jau buvo aviacijos kapitonas. Paprasė paleisti metam atostogų, nes norėjo vyksti į Ameriką giminių aplankyti.

1927 metais gegužės 4 draugai karininkai jį palydėjo į Kauno geležinkelio stotį. Jis važiuavo į Paryžių, o iš ten jau keliavo į Ameriką. Stotyje Stepas juokaudamas pasakė:

— Parskrisiu lėktuvu.

Stepas atvyko į Paryžių ir ten sutiko savo draugą karininką Antaną Gustaitį. Jis čia studijavo aukštojoje aviacijos mokykloje. (Tas pats Gustaitis vėliau buvo lėktuvų konstruktorius, Lietuvos karo aviacijos vadovas, generolas. Bolševikai jį norėjo priversti jiems tarnauti, bet jis atsisakė. Tada jį Maskvos ka-

lėjime sušaudė).

Šie abu jauni karininkai Paryžiuje pergyveno vieną pasaulinį aviacijos įvyki: 1927 gegužės 21 Paryžiuje nusileido amerikietis lakūnas Charles Lindbergh. Jis vienas pats iš New Yorke perskrido Atlantą ir nusileido Paryžiuje.

Minia jį sutiko su didžiausiu entuziazmu. Kapitoną Stepą Darius sužadino šis žygis. Jau lėktuvu motoras toks galingas, kad galima nusikristi taip toli — iš New Yorke į Paryžių.

Tada, 1927 gegužės 21, jam ir kilo noras perskristi Atlantą ir tuo žygiu išgarsinti jauną Lietuvą.

Toks žygis labai suartins dvi jo tėvynes — Ameriką ir Lietuvą.

Stepas tuoj iškeliavo į Ameriką ir čia pradėjo rengtis savo žygiui — skridimui per Atlantą. Vienai kino bendrovei skubiai reikėjo pervežti iš Chicago į Montrealį pagamintus jų filmus. Pasamdė Darius. Ir jis atliko istorinę kelionę — greičiausiai pergabeno siuntinį iš Chicago į Montrealį. Tai buvo 1927 liepos 4. Jį aprašė Montrealeio laikraščiai pirmame puslapyje, nufilmavo ir parodė kino ekrane. Darius pats matė ekranė.

Gį tą pačią 1921 liepos 20 jis atliko kitą istorinį žygi — iš Chicago atskrido į New Yorką. Tai buvo pirmas lietuvis, atkeliavęs taip greitai padangių keliais iš Chicago į New Yorką.

Pradžioje atrodė, kad bus lengva suorganizuoti žygi per Atlantą. Dabar jis pamatė, kad reikia išmokyti tokios navigacijos, kad galėtum lėktuvą vairuoti ir tiksliai jį nuvesti į norimą vietą.

1928 jis paprasė, kad Lietuvos karo aviacija jį paleistų atsargą, nes jis dar norėjo pailsinti Amerikoje ir patobulinti savo skraidymą. Čia jis ištraukė ir komercinį skraidymą, vežiojo muzikantus, fotografus, keleivius, buvo aerodromo instruktorius, mokė kitus skraidyti.

1929 pasireiškė džiūvos liga, ir jis turėjo gydytis. Triš žiemas praleido šiltame klimatoje, 1932 doktorai pasakė, kad džiūva nugalėta. Dabar Darius pilnai atsidėjo organizuoti savo žygi.

Ieškojo kelionės draugo. Ir jį surado. 1932 jis atvyko į Draugų dienraščio redakciją Chicagoje ir pranešė, kad turi kelionės draugą Stasį Girėną.

Kas tas Stasys Girėnas?

To draugo pavardė buvo Stasys Girskis. Pradžioje organizuoti skridimą į Lietuvą, jis pasivadino Girėnu, — susilietuvino. Jis buvo gimęs 1893 spalio 4, buvo trejais metais vyresnis už Darius. Buvo gimęs Vytgaloš kaime, Katinėnų valsčiuje, Raseinių apskrityje. Taip pat žemaitis. Jaunystėje neteko abiejų tėvų. Likęs našlaičiu, vargo išskurdo. 1910 metais su broliu Petru iškeliavo į Ameriką, kur nuo 1900 gyveno vyresnysis brolis Jonas.

Išsikūrė Chicagoje. Išmoko valdyti spausdinimo mašiną ir dirbo įvairiose spaustuovėse. Mėgo greitai važinėti, pirmo pirkto dviratį, paskui motociklą, automobilį ir — lėktuvą.

(Bus daugiau)

1946 — JAV išrasta elektrinė skaičiavimo mašina.

DARIAUS IR GIRĖNO SKRIDIMO 50 METŲ SUKAKTIS



Jonas Paukštis

JAV R. Lietuvių Bendruomenės vadovybė kviečia visus dariais dalyvauti didžiajama Dariaus-Girėno 50 metų žuvimo proga rengiamame paraded, kuris įvyks š.m. liepos mėn. 4 d. 1 val. po pietų.

Moterys ir mergaitės maloniai prašomos vilkėti tautiniais drabužiais. P. Jono Paukščio pranešimu, R. LB-nės nariai renkas tarp 12 ir 12:30 val. 69-tos (Lithuanian Plaza Ct.) ir Arter-



Bruce Neberieza

sian gatvių susikirtime. Dar kartą vadovybė kreipiasi į visus narius, kviesdama kuo gausiau dalyvauti.

Pagerbkime mūsų didvyrius, išgarsinčius Lietuvos vardą.

Dėl informacijų prašome skambinti: 434-4645 ir 434-3713.

RLB Centro Valdyba

1948 — JAV Bell laboratorijos sukonstruotas pirmasis transistororius.

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

LITERATURA, lietuvių literatūros, meno ir mokslų 1854 m. metraščių. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstantys, Vinas Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Raudkio, dr. Kazio Grinaišo, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Ciurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varnakūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

DAIŲ SVENTĖS LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautininkės Jozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojančioms, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulniais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

VINIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūko aprašas Juozo Adomaičio — Dėdės Serno gyvenimas. Tai ne senas gyvenimo brolių aprašymas, bet tiksliai laikotarpio buities lėtinė ratūrinė studija, susikirstyta akimirkomis. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

LIETUVIŠKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamalauskio įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labgūvės apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodami vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai ir vokiečių kalba. Esant naudingoje 333 pusl. knygoje yra Rytprūšių žemėlapis. Kaina \$4.

KĄ LAUMĖS LĖMĖ, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmajais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius bet kainuoja tik \$3.

JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik šio Jurgio Jašinako knygoje apie Julijaus Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

MATYKINĖS NOVELĖS, M. Zosėnko kūryba, J. Valaškos vertimas. 209 pusl. knygoje yra 40 samojingų novelių. Kaina \$1.

Knygos gaunamos Naujienos, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60604. Užsakant pašta, pridėti bolševikų pašto ženklai.

GIFT PARCELS TO LITHUANIA

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

Maistas iš Europos sandėliu.

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2901 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

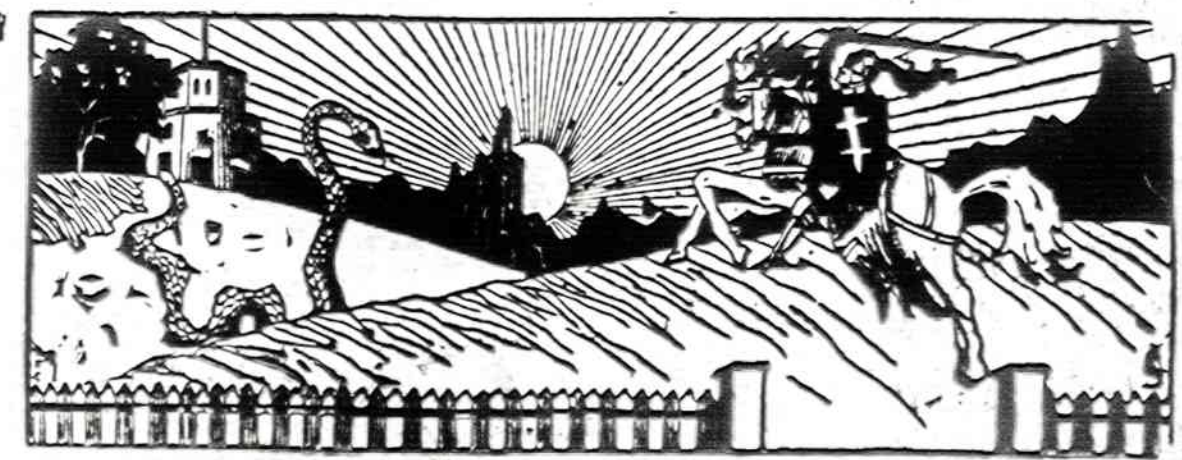
• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdarė šokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206



Inž. LICDAS MIKSYS,

50 metų studijavęs, kaip

IS PRAEITIES ŪKANŲ

ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslius vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kietas viršelis. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays

by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 37464000

As of January 1, 1980

Subscription Rates:

Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year; other countries \$48.00 per year.

metams \$40.00
pusei metų \$22.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$4.00

Kanadoje:

metams \$45.00
pusei metų \$24.00
vienam mėnesiui \$5.00

Užsienioje:

metams \$48.00
pusei metų \$26.00

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius ir šventadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.

P pinigų reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:

metams \$45.00
pusei metų \$24.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$5.00

Kitose JAV vietose:

metams \$48.00
pusei metų \$26.00
trims mėnesiams \$12.00
vienam mėnesiui \$5.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Sėdadieniai — iki 12 val.

Leido priminti Vytautą Putną

Praeitą savaitę atėjusiame Gimtajame Krašte yra įdomus Ričardo Čepo rašinėlis apie Vytautą Putną. Ilgus metus apie Putną buvo uždrausta užsiminti, bet Vaeiovas Reimeris leido naujai pradėjusiam kilti "istorikui" Čepui atspausdinti "studiją" apie Amerikos lietuviams girdėtą, o gal kai kuriems ir pažįstamą Vytautą Putną.

Jeigu Putna būtų gyvas, tai jam neseniai būtų suėję 90 metų. Jis mėgo eilėrašius rašinėti, bandė piešti, kartu su Amerikoje gyvenusių A. Šileika ėjo į tą pačią Rygos meno mokyklą, tai Amerikoje galėtų būti Putną pažinusių žmonių.

Jonas Jokubonis, artėjantis prie 90 metų, neseniai nurodė, kad V. Cibulskis apstatė mūsų pasakėčių rinkėjų, ir prirašė niekų apie lietuvius karius, su raganom dirbti išėjusius. Lietuvis nušovė ne raganą, bet Švedijos karalaitę, švedų karo žvalgybos tarnautoją, padėjusią prie Rygos vartų sustabdyti rusų kariuomenės dalinį, pasižokiusį sustabdyti caro karius, pasiryžusius užimti Rygą. Lietuvis nušovė švedų karalaitę, o jam švedai nukirto galvą. Jai pastatė marmurinį paminklą, žiūrinti į Švediją, o jam pastatė Senąją bažnyčią dešinėje Danguvos pusėje.

Ričardas Čepas, matyt, yra darbštus vyras. Jis praleido ilgą valandą, kol peržiūrėjo V. Putną liečiančius dokumentus. Daugiau laiko, žinoma, jis praleido, kol gavo leidimą paaišpinti.

Vytautas Putna gimė 1893 metais Lietuvoje, Molėtų vls., Mockonių kaime. Buvo neturtingu Lietuvos ūkininkų sūnus. Lietuvis ūkininkai žinojo, kad vaikus reikia leisti į mokyklą, jeigu nori, kad jiems būtų lengviau gyventi ir kad senatvėje jie galėtų padėti tėvams.

Tėvai leido jauną Vytautą į mokyklą. Jeigu tėvai parinko sūnui Vytauto vardą, tai yra pagrindo manyti, kad jie buvo girdėję apie Lietuvos praeitį ir žinojo kuni-gaikščio ar karaliaus Vytauto vardą ir svarbą lietuviškame gyvenime. Rygoje Vytautas įstojo į dailės mokyklą.

Jis mėgo piešti paveikslus. Čepas išaiškino, kad Putna net paveikslų parodoje dalyvavo.

Rygoje Putna turėjo progos susipažinti su lietuviais, nepatenkintais caro valdžia. Jis buvo net iš mokyklos pašalintas už draugavimą su nepatikimais žmonėmis. Kitas jo vietoj būtų bėgęs į Angliją, kur tuo metu jau buvo didokas skaičius pabėgusių lietuvių. Bet Putnos Anglija ar Vokietija netrukė. Jį pašaukė caro kariuomenė, tai ten jis ir nuėjo. Kiek pasimokęs, gavo praporčiko laipsnį, o kai buvo pasiūstas į frontą, tai gavo teisę valdyti visą batalioną. Kariuomenėje jis greitai pakilo. Turėjo strateginių gabumų ir buvo drąsus. Buvo prisiekęs ištikimybę carui, bet greitai persimetė prieš carą.

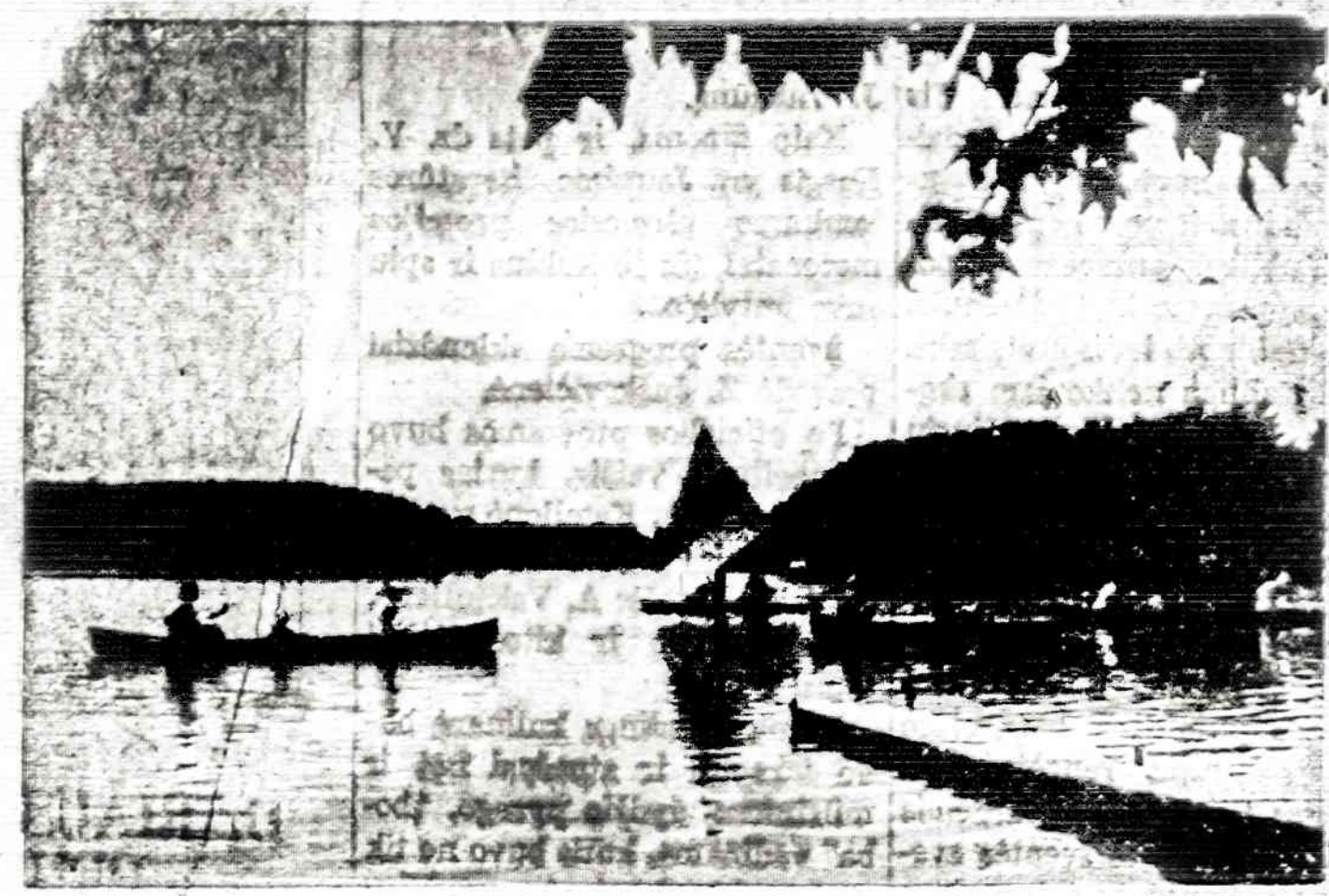
Kada Leninas Tuchačevskį įpareigojo organizuoti ekspediciją į vakarus, tai savo štabo viršininku Tuchačevskis pasirinko Putną. Jis buvo geras kalbėtojas, kaip ir Tuchačevskis. Galėjo įtikinti abejojančius karius per-eiti į Raudonąją armiją ir žygiuoti į vakarus, kad pasiektų Vokietijos pramonės centrus.

Tuchačevskio vadovaujamos armijos pasiekė Vislę. Putna savo štabą įkūrė dešiniajame Vislos krante prie Sviderio. Jie laukė Stalino su armijomis iš Vengrijos, bet tos armijos Lenkijos nepasiekė. Tuchačevskis, neturėdamas pakankamai karių, pačios Varšuvos nepuolė, tuo tarpu Vakarų sąjungininkai, patyrę rusų planus ir norą įsigalėti Rūro krašte, iš Varšuvos puolė kitoj Vislos pusėj stovėjusius raudonarmiečius.

Tuchačevskis, grįžęs į Maskvą, Leninui žodžiu papasakojo apie žygio į vakarus nepasisekimą, tuo tarpu štabo viršininkas Vytautas Putna raštu Leninui parašė, skaitmenis ir pažadus sudėjo, kodėl teko bėgti nuo Vislos iki Minsko balų. Stalinas šito skundo maršalui Tuchačevskiui dovanoti negalėjo. Jis čekistų buvo suimtas ir nušautas traukinyje, pakeliui į Maskvą. O kai Lenino dokumentuose buvo surastas ir gen. Putnos pranešimas, atėjo ir jo eilė.

Gen. Putna buvo sušaudytas liepos 11 dieną Maskvoje, lygiai prieš 45 metus. Apie visus Sovietų Sąjungoje sušaudytuosius buvo rašyta. Kada Nikita Churščiovas komunistų partijos centro komitetui išdėstė dalį Stalino saualės, beveik visi sušaudytieji buvo reabilituoti. Buvo paskelbtos suėmimo ir nužudymo aplinkybės, tuo tarpu apie Vytautą Putną iki šio mėto nieko nepasakota. Jis buvo pripažintas nekaltu, paskelbta nužudymo diena, bet nepaskelbtos mirties aplinkybės. Nežinia, ar jis buvo sušaudytas be teismo, ar jis buvo nuvežtas į čekistų vadovybės teismą, ar jis buvo jų apklausinėtas, ar nužudytas kitomis aplinkybėmis.

Mes žinome, kad žinios apie gen. Putnos nužudymą jo neprikels. Bet lietuviams norėtųsi žinoti, kodėl apie rusų nužudymą aplinkybės paskelbtos, o rusams labai ištikimai tarnavusiam Vytautui Putnai iki šio mėto neleidžiama mirties aplinkybių paskelbti? Manome, kad visiems lietuviams įdomu patirti, kodėl ir kaip rusų buvo nužudytas Vytautas Putna. Tai įdomu ne tik daugumai lietuvių, bet būtų įdomu sužinoti ir lietuviams komunistams. Partija iš savo narių reikalauja didelio pasišven-timo ir pasiaukojimo. Putna metė į šalį poeziją, kurią jį mėgo, padėjo į šalį dailę, kurią domėjosi ir rodė gabumų. Jis buvo gabus strategas. Jeigu nebūtų tikęs, tai Tuchačevskis jo būtų nepaėmęs tokio didelio žygio štabo virš-ininko pareigoms. Tuchačevskis įsakinėjo divizijų vadams, tuo tarpu gen. Putna turėjo žiūrėti, kad tos divizijos tu-rėtų maisto, kad galėtų reikalinga kryptimi riedėti, kad turėtų reikalingų šaudmenų ir pasiryžimo žengti piryn.



P. STRAVINSKAS

Laisvinimo klausimais (2)

VLIKO ĮSIPAREIGOJIMAI IR MŪSŲ UŽDAVINIAI

vykdytojas, VLIKas savo 1944. konsulatams (9 str.);

II. 16 d. deklaracija įsipareigoja:

1) laikui atėjus, sudaryti (ko-

aliciniū pagrindu, politinių gru-

pių susitarimu) Respublikos vy-

riausybę (dekl. 4 str.);

2) demokratine Lietuvos vals-

kytis. Pristatydamas tautai, kaip

pareigojimai yra kartu ir mūsų

vybės santvarką suderinti su pla-

čiąjū tautos sluoksnių interesais;

3) reformuoti pagal demokra-

tinis rinkimų principus Resp.

Prezidento ir Seimo rinkimų įs-

tatymus (6 str.);

4) jo vadovaujamoje kovoje

del Lietuvos laisvės, taip pat ir

kituose darbuose vykdyti kopa-

čiąsias visuomenės konsolidaci-

ją, taip pat lyginti politinių gru-

pių tarpusavio nesutarimus (7

str.);

5) remti Lietuvos kariuome-

nės atkūrimą (8 str.);

6) palaikyti glaudžius ryšius

su Lietuvos pasiuntinybėmis ir

medžiaga išlaisvintosios Lie-

tuvo administracijai, ūkiui, so-

cialiniam gyvenimui, teisingumo

ir svietimo darbu tvarkyti (10

str.).

8) bendradarbiauti su viso-

mis tautų apsiprendimo laisvę

ir Lietuvos nepriklausomybę

pripažįstančiomis tautomis (9

visų įsipareigojimai, nes gi VLI-

Kas kalba ir veikia, kaip minė-

jome, ne vien savo vardu, o vi-

sos mūsų valstybinės tautos.

Todėl ir mes visi turime žiū-

rėti, kuo galime VLIKui padėti,

jam patalkininkauti, kad jis ga-

lėtų įvykdyti tai, ką tautai pa-

žadėjo.

Sekdami dabar amos VLIKO

įsipareigojimus, pateikime sa-

vo vietos ir uždavinių. Pažadin-

kime savo valią žems uždavi-

niais:

1) Kad ir kaip sunki atstaty-

ti mūsų laisvinimo kovos fron-

te vienybė, visvien, nesigaliēki-

me pastangų ta kryptimi. Sie-

kime to, kad visos mūsų grupės,

laikui atėjus, dalyvaūtų Lie-

tuvos valstybės atstatyme.

2) Ruošdamiesi patobulinti mū-

sų valstybės demokratine san-

tvarką, studjuokime modernių

jų užsienio demokratinų valsty-

bių (pvz., Vakarų Vokietijos ir

kitų) pažangą. Savajai valstybi-

nei kūrybai gi reikia idėjų, in-

telektualinio pajėgumo.

3) Studijuokime ir demokrati-

nių rinkimų sistemas, kuriose

galėtų pilniau pasireikšti tautos

valia. Radę svetimuose ką gero,

užsifikuokime ir būkime pasiru-

ošę pritaikyti laisvoje Lietu-

voje.

4) Ugdykime savo tarpe vie-

nybę. VLIKo žodžiais tariant,

"koplačiausia visuomenės kon-

solidaciją", nes suskilę ir susi-

niovę gi negalėsime jokio bend-

ro darbo dirbti.

1943 — JAV pastatytas pir-masis pasaulyje operatyvus branduolinių reaktorius.

V. P. ULUNTAIŠIS

ILGAMETĖS LIETUVIŲ NEGEROVĖS

(Tęsinys)

Gi kovojant su okupantais, prie Baltojo žirgo būk tai tęsinio, pasivadavusio "Fronto Bičiuliai", prisidėjo įvairių pakraipų bei pažiūrų lietuviai, kurie ir dabar Fr. Bičiulių skverno tebesilaiko.)

Visuomenininkas, žurnalistas ir teisininkas Petras Stravinskas, knygoje "Ir šviesa, ir Tiesa" šiais klausimais štai kaip pasisako:

"VLIK, būdamas teisine atstovybė, turėtų būti savo veikloje savarankus ir nepasiduoti jokioms įtakoms iš šalies, ypač dabartiniams Bendruomenės vadams, kurie, būdami patys pasimetę ir privėdę Bendruomenę prie bank-roto, siekia ir VLIK padaryti tokiu, nustumti jį nuo tvirtų teisinių pagrindų ir privesti prie likvidacijos".

O kas liečia Lietuvos Bendruomenę, tai teisininkas Stravinskas liudija:

"JA VLB Vyriausieji organai — jos Taryba ir Valdyba — šandie yra labai kontroversiniai: Taryba išrinkta suklastotais rinkimais, o Valdyba negalioja dėl to, kad sudaryta tos neteisėtos Tarybos valios pareiškimu.

JAV LB Vidurio Vakarų Apygardos Valdyba ir Kontrolės Komisija yra neteisėtos, nes

jū išrinkime dalyvavo JAV LB Garbės Teismo neteisėtomis pripažintų apylinkių (Marquette Parko ir Cicero) neva pirmininkai ir kiti atstovai (neva pagal JAV LB įst. 64 ir 65 str. tvarką), o, be to, į tos Apygardos suvažiavimą, rinkusį Apygardos Valdybą ir Kontrolės Komisiją, nepriekšti teisėtų Apylinkių pirmininkai bei jų išrinkti atstovai".

(Skaityti dar: Dr. Zenonas Danilevičius, "JAV reorganizacinės Lietuvos Bendruomenės vaidmuo dabarties laisvinimo veiksmų situacijoje", Čikaga, 1980 m.; Antanas Pleškys, "BALFO, ALTO ir VLIKO niekinimas", Čikaga, 1981 m.; Antanas Kučys, "Vienybė idėjų konfliktuose", Čikaga, 1981 m.; dipl. ekon. Ignas Petrauskas, "Mintys, Tautos šventės minėjimo proga", Čikaga, 1982 m. Visi — JAV Reg. Lietuvių Bendruomenės Kultūros Tarybos leidiniai. Tik Ant. Pleškio kūrinys atspausdintas Čikagoje veikiančio Spaudos klubo.)

B) Lietuvių tautos auklėtoja J. Vaičiūnienė, turėdama dėmesyje dr. Girmiaus minimus opozicionierius ir revoliucionierius, jų darbelius ir elgesį, nesibijodama paniekos, atvirai rašo:

"Svetimieji amžiais per daug sutrumpino lietuvių tautinę mąstyseną ir apkarpė tautybės žydėjimo plotus... Lietuviškų sovunistų dieną su žiburiu neužtiksi, o tarptautininkų — internacionalistų ir antilietuviškų sovunistų nei ieskoti nereikia..." (Naujienos, 1965 m. vasario mėn. 16 d.).

Gi mokytoja ir pedagogė M. Šnarienė tuo klausimu štai ką sako:

"Juo daugiau mūsų išeivioj iškyla tautinio bankroto atvejų, tuo daugiau išlenda į priešakį vadinamą "vertybių perkainojimo" biržos agentų... Tie mūsiskiai, kurie jau seniai nekantravo savo lietuviškame kailyje, stvėrėsi tos "plaučių horizontų" išeities, kaip skęstančio šiaudlo. Dabar jau visai aiškiai pragydo: esą, ir mums to patriotizmo per daug... Juk taip St. Salkauskis Lietuvoj mokė, kad perdėtas patriotizmas negeras ir todėl reikia jį suderinti su bendrais žmonijos idealais. Bendri žmonijos idealai yra ir bendras visos žmonijos reikalas, bet mūsų idealai yra išimtinai tik mūsų reikalas ir niekas kitas be mūsų taisy reikalais nesirūpins. Jei kiti savo patriotizmą ir nacionalizmą būtų taikę viso pasaulio idealams, kaip mokė St. Salkauskis, be abejonės, ir mums būtų tekę kas nors iš to visuotinio gerasirdiskumo aruodo. Niekad, nei praetyje, nei dabar nesamę pajutę, kad tas "visas pasaulis" savo patriotizmą mums būtų palankus..."

Jei patriotizmas dar laikomas tėvynės meile, tai kiekvienas taiko ją savo tėvynėi. Jos niekas kitiems nedalima ir neskolina, o mums jos niekuomet nebuvo per daug. Ypač dabar, kai pajutom meilės išblėsimą savo kraštu, kai stvėrėmės glamonėti visą pasaulį. Ir tai tuo metu, kai visa Lietuva krauju yra pasrūvusi, kai trečdalis tautiečių yra išnaikinta ir vis dar te-

benaikinama..." (M. Šnarienė, "Quo Vadis?").

Kad lietuvių tauta, į "šventuosius" pakelto prof. dr. St. Salkauskio "težėmis" tariant, neturi savosios kultūros, kad ji amorfiškume yra paskenudsi (ateit, yra nesusitupėjusi ir atsilikusi), kad ji nesveiku sovinizmu, o pagal šalkauskininką kun. St. Ylą net neopagioniškumu ir laicizmu reiškiasi, tai ne naujiena. Tokias ir panašias lietuvių tautą žeminančias "tezes" jau anais senovės laikais skelbė visi okupantai: niekino ją didžiulius Lietuvos plotus pasigrobę Vatikano atsiųstieji kryžiuočiai ir jų vietą užėmę vokiečiai, niekino ir tebeniekina ją subolševikėje rusai, lenkai. Tai liudija mums Vilniaus universiteto auklėtinis istorikas Simanas Daukantas (1793-1864) savo raštais ir istoriniu veikalu "Būdas senovės — lietuvių, kalnėnų ir žemaičių". Apie tai Tėvynės Myletojų Draugijos kampleyje rašoma:

"Kartą prof. Marzynski's apie Lietuvą taip išsitarė:

— Lenkų romantikai, kurie savo raštuose mėgina idealizuoti Lietuvą, niekuomet neįstengs būti tikri istorikai ir neįrodys, kad lietuviai buvo idealūs žmonės ir kūrė savo didingą istoriją. Be Lenkijos, lietuviai buvo tik plėšrūs užpuolikai, Europos siaubas.

VISI tylėjo. Tik Simanas Daukantas negalėjo tokių nesąmonių profesoriumi dovanoti:

(Bus daugiau)

VIŠKAI

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigus tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS,
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antrą, 1-4 popietį,
ketvirtą, 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2840,
Residencijos telefonas: 448-5543

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33716
Tel. (813) 321-4204

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilna apdrausė
ZEMA KAINA
Primam Master Charge
ir VISA kortele.
R. SERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-3796

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stotis WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parko.
Vedėja — Aldona Deukus
Telef.: 772-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidas"

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

**KAIP IR MELAGIŲ
KONTESTAS**

Keliautojas lordas Lonsdale
papasakojo vienoj sūgejoj kaip
jis, tyrinėdamas Aziją, užtiko
ten suakmenėjusį mišką, kuria-
me suakmenėjusių medžių tar-
pe matė suakmenėjusius liūtus,
meškas ir dramblius.

Girdėjęs jį amerikietis per-
traukė:

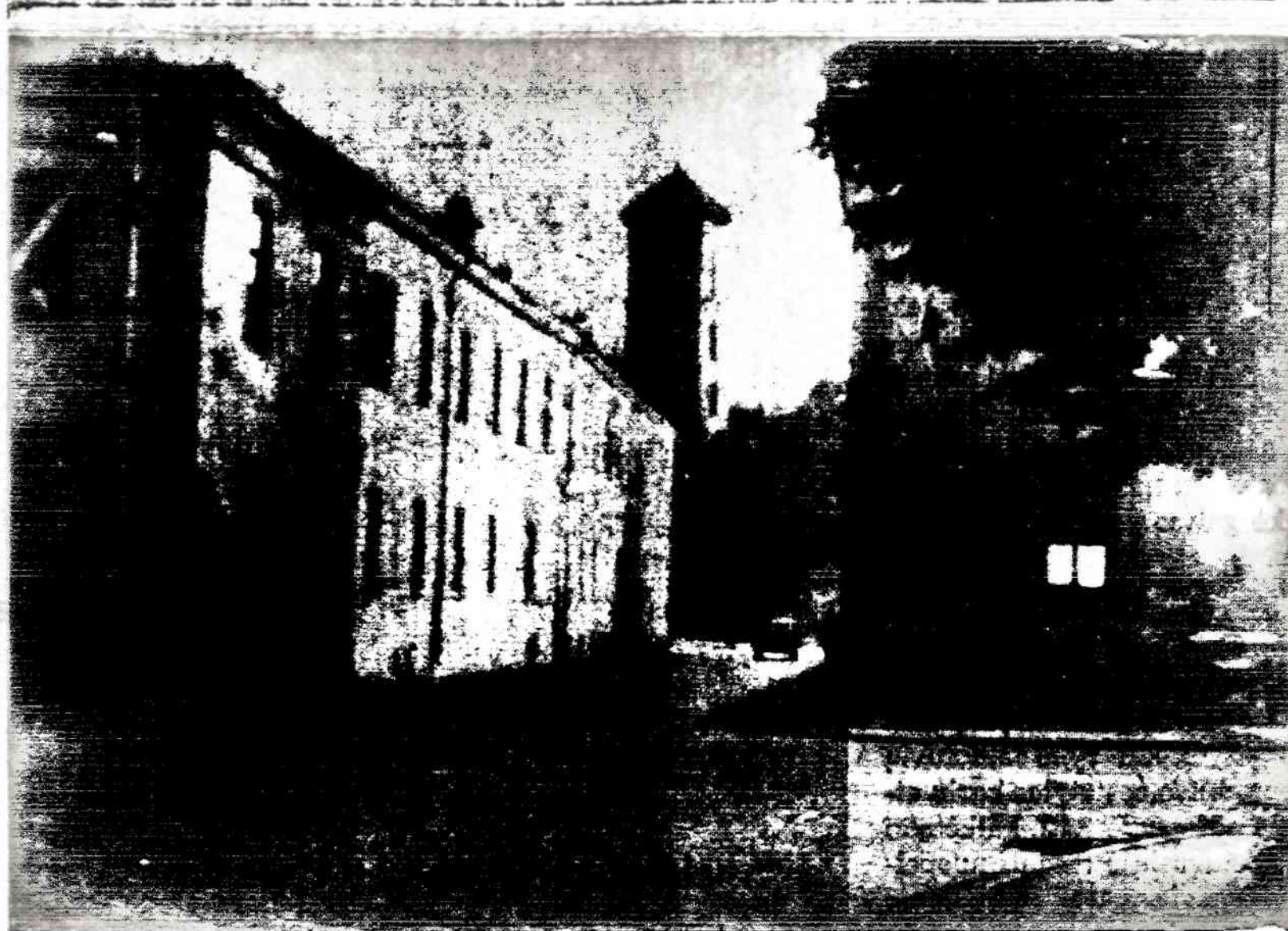
— Tai niekis! Pas mus Texas
taip pat yra suakmenėjęs miš-
kas, kur apie suakmenėjusius
medžius skraido suakmenėję
paukščiai.

— Bet tai negalimas daiktas!
— atsiliepė anglas keliautojas.
— Tai būtų priešinga gamtos
įstatymams!

— O, gamtos įstatymai! Tai
svarbus dalykas, bet pas mus
jie irgi yra suakmenėję!

● Sovietų spauda giriasi, jog
aplank Maskvą valstiečiai dirbą
laukuose 24 valandas į parą,
pasinudodami tuo, kad naktys
yra trumpos ir šviesos. Senes-
niais laikais Lietuvoje nakties
metu išsėdavosi ne tik žmonės,
bet ir jautiniai arba arkliai.

● Visų medžių karalius, prieš
kurį ir lietuvių šakuoti ažuolai
atrodo tik nykštukai, auga Se-
quoia National Parke, Kalifor-
nijoje. Jis vadinamas "General
Sherman". Jį nukirtus ir su-
piausčius, gautumėm 1,700 tonų
arba 3,454,000 svarų malkų.



Tolimoje matyti Vytauto Didžiojo pastatyta bažnyčia

50 metų nuo Dariaus ir Girėno laidotuvių

1933 m. liepos 15 d. sukanka
50 metų nuo Dariaus ir Girėno
didvyriško skrydžio per Atlan-
tą. Ši tragiška sukaktis liko ne-
išdildomai prisimintina, nes
man asmeniškai teko dalyvauti
jų laidotuvėse. Be to, tais pa-
čiais metais baigiau gimnaziją.
Pagerbdami žuvusius didvyrius
lakūnus, įdėjome jų nuotraū-
kas į abiturus vinjetę.

JAV lietuvių lakūnų S. Da-
riaus ir S. Girėno "Lituanikos"
lėktuvas 1933 m. liepos 15 d.
anksty ryta pakilo skrydžiui, jie
orientavosi tik pagal kompasą.
Naktį iš liepos 16 ir 17 Soldino
(Vokietija), dabar Misliboėo
(Lenkija), miške del iki šiol ga-
lutinai neišaiškintų priežasčių
lakūnai žuvo. Oficialiai buvo
pranešta, kad katastrofa įvykus
dėl audros ir motoro sugedimo.
Per 35 val. ir 15 min. lakūnai
be nusileidimo nuskrido 6411
km.). Pagal to laiko skridimo
tolį Darius ir Girėnas užėmė
antrąją vietą pasaulyje.

Didvyrių yra tas, kuris ištiki-
mai kilnias idėjas, nesigailėda-
mas joms savo jėgų, o jei reiks,
ir gyvybės. Kilniausias didvy-
riškumo pavyzdys yra Dariaus
ir Girėno atliktas žygis. Norėda-
mi pasitarnauti sa o tautai ir iš-
garsinti Lietuvą pasaulyje, jie
ryžosi, kad ir su dideliais pavojais,
perskristi Atlantą ir nusileisti
Kaune. Šis jų herojiškas
zygis liks amžiams lietuvių tar-
pe nepamirštas.

1933 m. liepos mėn. Sol-
dine (Vokietijoje) nukrito ir
sudužo "Lituanica" lėktuvas per-
skridęs Atlantą. Lakūnų Da-
riaus ir Girėno kūnai buvo ras-
ti sužaloti. Nėra jokių abejo-
nių, kad jie buvo mirę staigiai.
Katastrofa buvusi labai baisi.

Tai liudija lėktuvo išverstos ke-
lios didžiulės pušys ir nulaūzy-
ta visa eilė medžių viršūnių.

Atrodė, kad lėktuvas skrido
gana žemai, užkabino medžius ir
nukrito 7 kilometrų atstume nuo
Soldino, miške. Prieš krisdami,
lakūnai išmetė paštą, kurį ve-
žėsi į Kauną.

Atvykus vokiečių valdžios at-
stovams į nelaimės vietą, išaiš-
kinta, jog tai buvo lietuvių la-
kūnai, skridę iš Amerikos.

Lakūnas Girėnas viena ranka
laikė lėktuvo vairą, o kita ran-
ka buvo pridengęs savo veidą.
Aplinkui buvo išmėtyti žemė-
lapiai... Lakūno Dariaus laikro-
dis ėjo, taip pat degė kišeninė
elektros lemputė. Pas lakš Gi-
rėną, kurio kūnas buvo mažiau
sužalotas, rasti trys doleriai ir
medalis su užrašu "Šv. Kristu-
pai, saugos mūsų!"

Lakūnų žemėlapiuose matyti
nubrėžta tiesi skridimo linija.
Atrodė, jie teisingai laikėsi jų
nurodyto maršruto.

Lietuvą pasiekė liūdna žinia,
kad nugalėję Atlanto vandenyną,
perskridę beveik pusę Eu-
ropos, ties savo tėvynės priean-
gri žuvo lietuvių lakūnai kpt.
Steponas Darius ir lakūnas Sta-
sys Girėnas.

Ši skaudū ir šūrupi žinia pris-
slėgė visą Lietuvą. Visa Lietu-
vą tris dienas buvo iškėlusis ge-
dulu pėrišta tautines vėliavas.
O visa tauta dar ilgą laiką tik

žuvusiųjų didvyrių dvasia tegy-
veno.

Visa lietuvių tauta su didžiau-
siu nekantrumu laukė didvyrių
kūnus atvežant iš Vokietijos.
Kai tik buvo gautas pranešimas
iš Štettino aerodromo, kad lakū-
nų palaikai yra transportuojami
į Lietuvą, tuojau tūkstantinės
minios žmonių suplaukė į Kau-
no aerodromą. Prie įėjimo buvo
pastatyti vartai, o prie jų iškel-
tos lietuvių tautinė ir JAV vė-
liavos. Pačiame aerodromo vi-
duryje stovėjo paukštinimas,
kuris skendo gėlėse, o netoli jo
išsirikiavo kariuomenės ir šau-
lių garbės kuopos. Tuo laiku
Lietuvos lėktuvų trys eskadri-
lės išskrido prie Vokietijos sienos
pasitikti žuvusių lakūnų.

Apie 4 val. popiet pasirodė
Deruluffto b-vės lėktuvas, ku-
ris du kartu su eskadrilėmis ap-
skridęs Kauną nusileido aero-
drome. Sugaudė visų Kauno
bažnyčių varpai ir fabričių sire-
nos, pagerbdamos žuvusius did-
vyrius.

Lėktuvui nusileidus, iš jo bu-
vo išimti žuvusiųjų du karstai,
kuriuos kariški ir civiliniai la-
kūnai atnešė prie to paukštinimo.
Buvo sugroti Lietuvos ir
Amerikos himnai.

Prezidento aktu žuvusieji la-
kūnai buvo apdovanoti Vyčio
Kryžiaus ordinu 5 laipsniu, o
Šaulių žvaigždės Tarybos aktu
Šaulių žvaigždė ir skautų — gar-
bės ženklu — svastika.

(Nukelta į seštą puslapį)

BIELIŪNAS

LAI DOTUVIŲ KOPLYCIA

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

KNOW YOUR HEART
Every heart you
buy gets both
enough energy
to last a 100-
mile run to the end
of a 3-way
tunnel.

HELP YOUR HEART. FUNC
HELP YOUR HEART

Nuo 1914 metų

MIDLAND FEDERAL SAVINGS aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visose mūsų apylinkėse. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtum būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$100,000.

2657 W. 69th STREET
Chicago, IL 60629
Tel. 925-7400

8929 SO. HARLEM AVE.
Bridgeview, IL 60455
Tel. 598-9400

4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, IL 60632
PHONE 254-4470

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight. You'll like the relief in the morning. Chocolate or pills, Ex-Lax is "The Overnight Wonder."

Read label and follow directions.
© Ex-Lax, Inc., 1982

BOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES.

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY.

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED STAY IN THE RIGHT LANE.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis 1729 S. Halsted St.
FD. LE. Chicago, IL 60608
(312) 226-1344 24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue
Cicero, IL 60650
Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINE

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:
JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstes automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

RACINE, WIS.

Birželių trėmimų minėjimas

Birželio mėn. 19 dieną vietos ALTOS skyrius suruošė trėmimų iš Lietuvos į Sibirį minėjimą.

9 val. 30 min. Šv. Kazimiero bažnyčioje buvo laikomos pamaldos už tremtinius ir žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Mišias laikė ir dienai pritaikintą pamokslą parakė kun. St. Šplis, MIC, Šv. Kazimiero parapijos klebonas. Pamaldos užbaigtos Lietuvos himnu. Giedoję Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas muziko Juozo Grimskio. Parapijos sveatinėje buvo suruošta vietos lietuvių menininkų kūrinių paroda. Po kiekvienų mišių, jų dalyviai buvo kviečiami aplankyti parodą. Lankytojai buvo vaišinami klebono parūpinta kava ir pyragaičiai. Mary Jarienė ir Rūta Jaraite atsakinėjo į angliškai kalbančiųjų pasiteiravimus bei klausimus.

Savaitiniame parapijos biuletenyje, kuris leidžiamas anglų kalba, tilpo išsamus straipsnis apie trėmimus iš Lietuvos į Rusijos gilumą.

3 val. p.p. Viktoras Kazemėkaitis tarė trumpą, trėmimus primenantį žodį. Pakvietė tylos minute pagerbti tremtinius ir žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Supažindino su meno parodos dalyviais. Toliau, Petras Nekrošius perskaitė savo kūrybos eilėraščių, skirtą prisiminti siaubingus trėmimų įvykius.

Parodoje dalyvavo Adelė Jurevičienė — peizažai, Mike Witkuskis — peizažai, kurio išstatyti paveiksliai jau buvo apdovanojami premijomis kitose parodose, Jonas Kazitėnas — portretai, Vincas Bagdonas — drožiniai. Eduardas Šlingas buvo išstatęs nepriklausomos Lietuvos pašto ženklų ir monetų rinkinius.

Parodos lankytojai buvo vaišinami kava ir užkandžiais, kuriuos paruošė Racine Lietuvių Moterų klubas.

Buvo renkamos aukos Lietuvos laisviniui, pasirašoma

"Lietuviams ginti" peticija, aptariami įvairūs lietuviški reikalai.

Minėjimą su dailės paroda reikia laikyti pasisekusiu, nes tai praturtino ir dvasinį, ir kultūrinį lietuvių gyvenimą.

Jurgis Milas

TRUMPAI

Lietuvių laikščių demonstratų susitikimas įvyks šį šeštadienį, liepos 2 d., 1 val. po pietų Lidijos ir Vlodo Šoliūnų rezidencijoje, esančioje 8335 Fieldcrest, Willow Springs, Ill., telefonas 839-5874. Centro komitetas kviečia narius ir svečius pabendrauti ir pasivašinti.

Pasaulio Lietuvių Dienų proga svečiai, atvykę į Chicago, kviečiami aplankyti Čiurlionio Galeriją, Inc., 4938 Archer Ave. Dabar yra išstatyta Kūrinų Fondo kolekcija, skirta laisvai ir nepriklausomai Lietuvai. Be daugelio kitų darbų, yra dail. P. Puz'no, Z. Kolbos, Adomo Varno kūriniai. Įėjimas laisvas ir nemokamas. Į galeriją įeiti galima ir per Midland Savings banko duris.

Čiurlionio Galerijos, Inc. vadovybė

Brighton Parko Lietuvių Namų Savininkų draugija rengia gegužinę-pikniką Saulių Namų salėje, 2417 W. Pope John Paul II Dr., š.m. liepos 17 dieną 12 val. Bus smagi muzika, gardus maistas su atsigaivinimais. Visus namų šeimininkus bei svečius maloniai prašom skaittingai dalyvauti.

Draugijos Valdyba

1938 — Naudodamas greitai džiūstantį rašalą, vengras Lazlo Biro išranda šratinuką (Ball pen).

50 METU NUO DARIAUS...

(Atkelta iš 5-to ps.)

Po to, kalbėjo vyriausybės ir organizacijų atstovai. Po visų kalbų, Dariaus ir Girėno karstai buvo nunešti prie nepuoštų vartų, į jų vidų pavadintą gatvę. Perkirpus juostą, visa didžiulė procesija pajudėjo į baziliką. Visą laiką skraidė lėktuvai, gaudė Kauno bažnyčių varpai. Bazilikoje karstai paskendę daugybėje vainikų ir gyvūnų gėlių puokščių. Tūkstančiai žmonių per naktį aplankė ir nu-lenkė galvas prieš didvyrių karstus.

Sekandį dieną įvyko laidotu-vės. Po gedulingų pamaldų, milžiniška laidotuvių procesija Kauno gatvėmis slinko į kapines. Tos gatvės, kur vyko laidotuvių eisenos, buvo apstatytos karių eilėmis. Kapuose visi kalbėjo iš-kelė žuvusiųjų dičius nuopel-nus lietuvių tautai ir tėvynės Lietuvos garbei. Ilgai stovėjo minios kapinėse, graudžiai ver-kė ir lankė jų karstus.

Visa Lietuva irgi minėjo žu-vusiuosius didvyrius. Visur bu-vo surengtos pamaldos, paskaitos ir minėjimai.

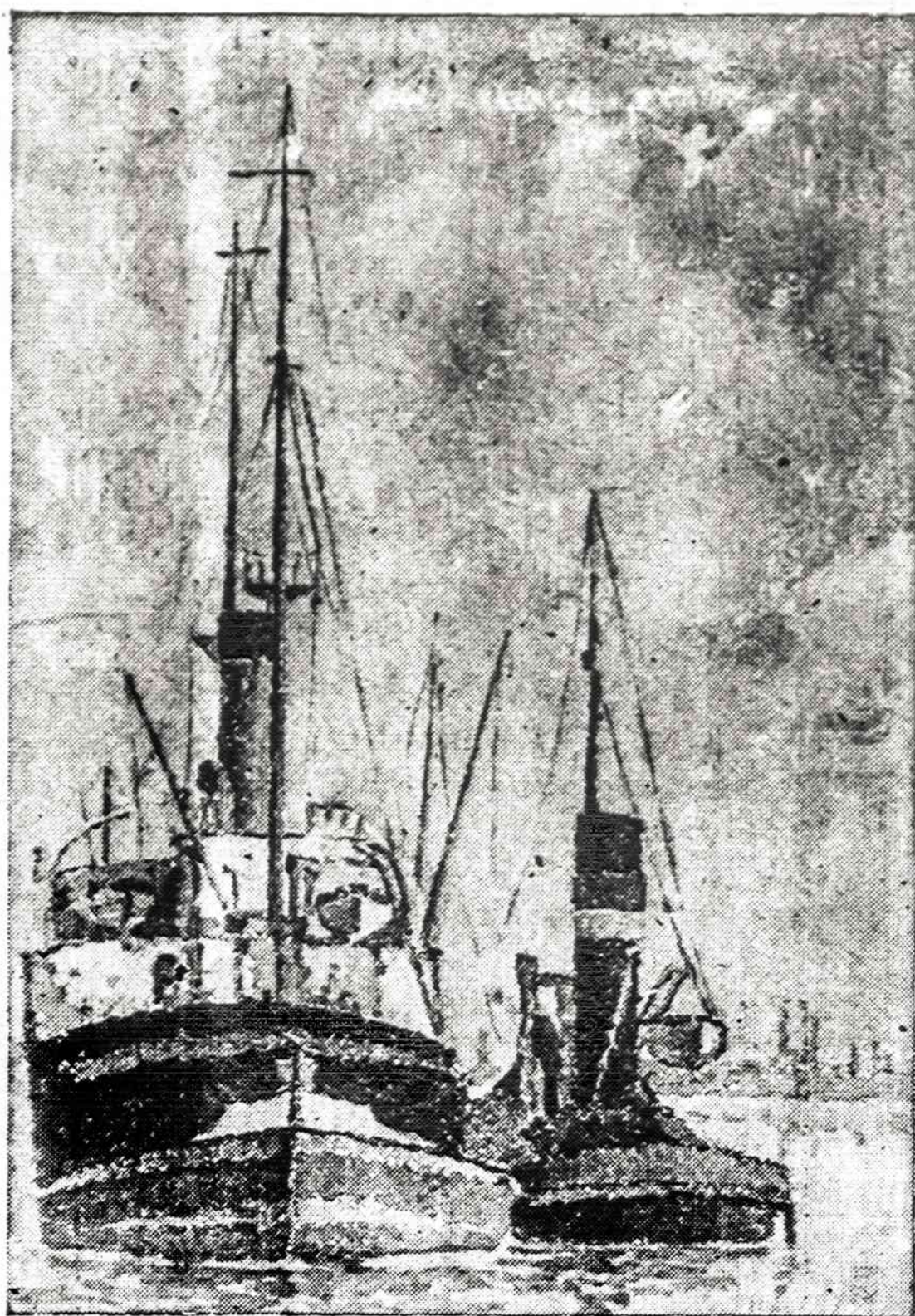
Žuvusiųjų lakūnų kūnai buvo užbalzamuoti ir su karstais pa-statyti mauzoliejuje Kauno ka-pinėse. 1941 m. vokiečiams oku-pavus Lietuvą ir iškilus grės-me, jų palaikai slapta buvo už-mūryti Universiteto medicinos fakulteto rūsyje. 1964 m. palaikai buvo surasti. Kadangi jų kū-nai rasti apgėdę, o pakartotinai balzamuoti jų nebuvo galima, to-dėl jie buvo palaidoti Kauno ka-pinėse. 1941 m. vokiečiams oku-pavus Lietuvą ir iškilus grės-me, jų palaikai slapta buvo už-mūryti Universiteto medicinos fakulteto rūsyje. 1964 m. palaikai buvo surasti. Kadangi jų kū-nai rasti apgėdę, o pakartotinai balzamuoti jų nebuvo galima, to-dėl jie buvo palaidoti Kauno ka-pinėse. 1941 m. vokiečiams oku-pavus Lietuvą ir iškilus grės-me, jų palaikai slapta buvo už-mūryti Universiteto medicinos fakulteto rūsyje. 1964 m. palaikai buvo surasti. Kadangi jų kū-nai rasti apgėdę, o pakartotinai balzamuoti jų nebuvo galima, to-dėl jie buvo palaidoti Kauno ka-pinėse.

Lak. Steponas Darius priklausė Šaulių S-gai ir buvo Klaipėdos sukilimo dalyvis.

Minėdami nuo jų atlikto did-vyriško žygio 50 metų sukaktį, pasiryškime dar labiau dirbti ir kovoti, kad mūsų brolių ir sesių tėvynėje vergijos pančiai būtų sunaikinti ir mūsų bočių žemė Lietuva būtų laisva.

Algirdas Budreckas

— Arkivyskupas Marcel Le-



Klaipėdos uostas 1931 metais
(J. Laurinavičiaus drožinys)

febrve labai nepatenkintas, kad tikintieji jo neklauso, bet j's pats atsikak klausyti popiežiaus.

Pulk. Saūd Musa yra pasi-ryžęs nuginkluoti visus Arafato šalininkus.

Bekos slėnyje ginklus Siri-jos kariuomenė atidavė didokas palestiniečių skaičius.

Burlingtone perkūnas tren-kė į traukinį ir sužalojo 25 ke-leivius.

1969 — Liepos 20 d., Apo-11 nusileidžia Mėnulyje. Kos-montautas Neil Armstrong yra pirmasis žmogus, kuris paleičia Mėnulio paviršiu.

Springfielde partijų vadai susitarė pakelti valstijos mokes-čius. Mokyklos ir transportas gaus pinigų.

1939 — Prasideda reaktyviųjų lėktuvų amžius. Pirmąjį skridi-mą atlieka vokiečių Heinkel-178 lėktuvas.

1947 — JAV rinkoje pasirodo pirmoji mikrobanginė viryklė.

1952 — Japonų Sony kompa-nija pagamina kišeninį transis-torinį radiją.

1954 — JAV "Texas instru-ments" išranda silicio transis-torių.

1957 — Sovietai SS-6 raketa paleidžia Sputniką-1.

1961 — Pirmasis žmogus erd-veje — Sovietų kosmonautas Gagarinas.

1962 — Prasideda transatlan-tinė televizijos era — amerikie-čiai paleidžia "Telstar" satelitą.

1963 — Olandų Philips bend-rovė pagamina magnetofono ka-setę.

REAL ESTATE

Home, Land — Pardavimai REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAIS DEL VISU INFORMACIJU KREPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAL

VISU RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6529 So. Kedzie Ave. — 778-2235

KAM MOKETI NUOMA?
GERIAU SKOLA.

Gražus mūrinis, 5 kamb., 2 mieg. rūsyis ir aukšta pastogė. Garažas. 30 pėdų skylpas. 71-ma ir Francis-co. Nebrangus.

2 butų medinis — 5 ir 4 kamb. Didelė pastogė. Garažas. Arti mo-kyklų. Brighton Parke. \$35,000. Ma-zas įmokėjimas, savininko paskola.

SIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX
2951 W. 63rd St.
Tel.: 436-7878

SAVININKAS NORI SKUBIAI PARDUOTI 2 aukštų trijų butų mūrinį namą, tarp Pulaski ir Cicero Ave., už \$69,900.
Skambinti 767-7826

BY OWNER — VICINITY

91st & HARLEM AVE,
4 bdrms., cent. air, BRIDGE-VIEW-SOUTHFIELD. Oak Lawn High School.
Tel.: 598-2352

KAIP SUDAROM TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali dau- padėti teisininko PRANO ŠULI JARUOSTA, — teisėjo ALPHONS WELLS peržiūrėta, "Sūduvos šleista knyga su legališkomis ormomis.
Knyga su formomis gauna na Naujienų administracijoje.

"LIUCIJA"

Miko šilekio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsa-kymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas auferių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

1926 — Skotijos išradėjas John Logie Baird savo Londono laboratorijoje demonstruoja tele-viziją.

ENERGY WISE

Organize car pools to save gasoline.
Don't be a Born Loser!

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose, greitai, garantuoti ir sąžiningai.
KLAUDIUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

D E M E S I O
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 puseičiui automobiliui Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

Rengiame ir taisome visų rū- šių stogus. Už darbą garan-tuojame ir esame apdrausti.
ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS
Laisvė ir brangenybė
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4659 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. SIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškviatimai, pildomi pilietybės pra-šymai ir kitokie blankai.

Homeowners Insurance
Good service/Good price
F. Zapalis, Agent
3208 1/2 W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642 - 424-8654
State Fire and Casualty Company
Home Office: Birmingham, Alab.

Advokatas
GINTARAS P. CEPENAS
Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadienį: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. Ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

ADVOKATU DRAUGIJA
V. BYLAITIS
ir V. BRIZGYS
Darbo valandos: Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais pagal susitarimą.
6606 S. Kedzie Ave.
Chicago, Ill. 60629
Tel.: 778-8000

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

BRIGHTON PARKE BUS

- Trys orkestrai
- Lietuviško maisto 6 restoranuose
- Barai

Brighton Parko lietuviai kviečia visus lietuvius praleisti BRIGHTON PARKO LIETUVIŲ DIENĄ su mumis.

šeštadieni, liepos 2 d., nuo vidurdienio iki 11 val. vakaro, 4300-4500 S. Western Avenue viduryje, pievoje tarp medžių ir krūmų.

DALYVAUS MENININKAI

- Dailininkai
- Bus namų darbu.

Švento Kryžiaus ligoninė tikrins kraujo spaudimą ir bus sveikatos programa.
Bus Cook apskrities teisinis automobilis (advokatai atsakinės į klausimus).

BUS IDOMI PROGRAMA VAIKAMS

Chicago Viešojo Knygyno lėlių teatras (Puppets) ir juokdariai.

- Klounai • Balionai • Sprogstančios pupos
- Chicago Policija parodys kandančius šunis.

• Raitoji policija • Arešto automobiliai.
Chicago gaisrininkai parodys kaip veikia vamzdžiai ir vandens purkštimas, kaip teikiama pirmoji pagalba žmonėms.
Cook apskrities šerifo policijos patarnavimams teikti mašina ir programos jaunimui.

WESTERN BULVARAS (4300-4700) BUS UZDARYTAS judėjimui (Ten bus galima pastatyti automobilius). Nebus galima pastatyti automobilių Western Avenue (4300-4700 S.)

LIETUVIŲ DIENAI RENGTI KOMITETAS

Vitalis Uta, pirmininkas

PASSBOOK SAVINGS...
The best way to save regularly!
High Interest Rates Paid on Savings
Interest Compounded Daily and Paid Quarterly

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD · CHICAGO, ILL. 60608
Peter Kazanauskas, Pres. Tel.: 847-7747
HOURS: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

DR. ANTANO J. GUSENO RASTAI
Naujienose galima gauti nepaprastai idomius gydotojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gusen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., Hečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gusen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gusen — AUKŠTA KULTURA — ZIAUROS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdingai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo klaidoms.

NAUJIENOS,
1707 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60640